

mények utáni vágyát s ez: a szellem, a művelődés határtalan birodalma. Történeti tanulmányai és elmélkedései egyformán arra a meggyőződésre vezették, hogy számukra a művelődés, a környező népekkel szemben megtartott művelődésbeli fölsőbbiség egyenesen létkérdés: ha ezen a téren elveszítjük a csatát, akkor elvesztünk magunk is, ha itt megnyerjük, akkor ki fogjuk egyszer feszíteni a szellem erejével a trianoni börtönajtót is. Mint a cselekvés embere, ezt a gondolatot alkotásokra alapozta; ezt a célt szolgálja az ötezer elemi iskolai tanterem és tanítólakás épp úgy, mint a külföldi magyar kollégiumok, egyetemek, a kutató intézetek. Az örök magyar művelődéspolitikai elemi erejű létparancsát senki úgy meg nem értette és senki olyan erővel olyan nehéz körülmények között még nem szolgálta, mint Klebelsberg gróf. Legvégső célja ennek a kultúrpolitikának egy új-magyar ember-típus, az aktív, a pozitív, az alkotó magyar kiformalása volt. S mivel Klebelsberg gróf mindent szerves összefüggésben látott, természetes, hogy kultúrpolitikája végeredményben az egész magyar élet — a gazdasági életet is beleértve — regenerálását tűzte ki célul. Klebelsberg életműve után más kultúrpolitikát folytatni, mint az övét, lehetetlenség lenne.

A következő előadó Pásztor József volt, aki a publicista Klebelsberg grófról beszélt mindvégig lebilincselő érdekességgel. Pásztor József először gróf Klebelsberg Kunónak a decentralizációt előkészíteni akaró cikkeivel foglalkozott, majd különösen azokat a cikkeket ismertette, amelyek a népoktatás gyorsabb ütemben való fejlesztésének szükségességét hangoztatták; amelyek a felsőbb oktatás általa helyesnek tartott kiépítése mellett agitáltak és amelyek a középiskolai reformot akarták megkedveltetni. Az előadó beszélt még Klebelsberg azon cikkeiről, amelyekben a sportélet decentralizációjának föltétlen szükségességét hirdette, majd foglalkozott az előadó az ugynevezett neonacionalista vezércikkével. Kifejtette, hogy gróf Klebelsberg Kunó cikkeiből értékes breváriumot lehetne összeállítani és ennek a bizonyítására néhány szemelvényt olvasott fel.

Ezek után gróf Klebelsberg Kunó helyét a magyar publicisztikában úgy határozta meg, hogy neve azoknak a legkiválóbb történelmi nevének sorában ragyog már is, akik történelmet csináltak államférfiai munkájukkal és tollukkal egyaránt.

Végül dr. Tonelli Sándor Klebelsberg és az alföldi gondolat című előadását tartotta meg. Hogy Klebelsberg Kunó volt az alföldi gondolat képviselője — mondotta dr. Tonelli —, az azt jelenti, hogy az államférfiu felismert egy igazságot, az Alföld évtizedes és évszázados vészes elhanyagoltságát, amelyet a kultúrpolitikus az oktatás előfeltételeinek megteremtésével és a művelődés kiterjesztésével akart orvosolni, a publicista pedig a felismerést és a belőle fakadó cselekvés szükségességének tudatát a szó és írás fegyverével igyekezett a közvéleményben meggyökereztetni. És ha valaki, mint Klebelsberg, ennek az Alföldnek évszázados elmaradottságában alacsony kulturális életszintjét törekedett magasabb, szegedi kifejezéssel élve eszményi nivóra emelni, akkor csak azt mondhatjuk, hogy az Alföld érdekében cselekedett, de nem partikuláris érdekeket szolgált és lényegében az alföldi gondolat nála egy volt az egyetemes nemzeti gondolattal.

Az előadásokat a közönség lelkes tapsokkal köszönte meg.

Az iskolai szünet és az egyházi főhatóság

Budapestről jelentik: A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben úgy intézkedik, hogy az elemi és középiskolákban a tanítások október 29-től november 2-ig szüneteljenek. Ez a miniszteri rendelet katolikus körökben meglepetést keltett. Az esztergomi érseki főapátság máris intézkedett, hogy a főegyházmegye alá tartozó katolikus elemi, középfoku és középiskolákban október 30. és 31. napján iskolai szünetet nem engedélyez.

Csak két fellebbezést nyújtottak be a költségvetés ellen

A husiparosok a vágóhídi díjak leszállításáért

(A Délmagyarország munkatársától.) Hétfőn délből járt le a városi költségvetés fellebbezési határideje. Mindössze két fellebbezést nyújtottak be a polgármesteri hivatalban. Az első fellebbezést Pick Jenő kormányfőtanácsos adta be, erről a Délmagyarország vasárnapi számában már részletesen beszámolt.

Hétfőn délből érkezett be a szegedi husiparosok fellebbezése, melyet Kiss Géza törvényhatósági bizottsági tag írt alá. A husiparosok azt kifogásolják, hogy a közvágóhídi díjakat még mindig nem szállította le a város, holott

a közvágóhídi üzemnél jövőre is 45.000 pengő hasznót irányoztak elő annak ellenére, hogy a közvágóhíd nem lehet hasznolható üzem. A husiparosok hivatkoznak arra, hogyha a közvágóhíd magas díjait mérsékelné a város, akkor a hus árát is lényegesen csökkenthetnék, ezért a fogyasztóközönség eminens érdeke a közvágóhídi díjak leszállítása és az, hogy az üzem hasznát a közvágóhíd üzemének restaurálására fordítsák.

A fellebbezéseket hétfőn már fel is terjesztették a belügyminiszterhez.

Belső tályog okozta a főispán lassu gyógyulását

(A Délmagyarország munkatársától.) Baranyai Tibor főispán, mint ismeretes, egy héttel ezelőtt hagyta el a kórházat, ahol rendkívül súlyos és veszedelmes műtéten esett keresztül. A műtét után állapota elég gyorsan javult, az utóbbi időben azonban gyakran volt hőemelkedése, sőt házatérése óta többször magas láza is. A hőemelkedések és a lázak okát eleinte nem tudták megállapítani kezelőorvosai, a röntgenvizsgálat ugyanis nem mutatott ki szervezeteiben semmi rendellenességet.

Szombaton a bet-g láza haminckilenc fokra emelkedett és az orvosok szükségesnek találták, hogy visszatérjen a kórházba, ahol még szombaton délután alapos vizsgálat alá vették és sikerült a láz okát megállapítani. Kiderült, hogy a beteg belső szervezetében veszedelmes tályog képződött. Hedry főorvos azonnal megnyitotta a tályogot és a beavatkozás következtében a főispán állapota azonnal rohamos javulásnak indult. Hétfőn már látogatókat is fogadott a főispán, aki teljesen lázmentes, hangulata igen jó, fájdalmai végleg megszűntek és két nap múlva teljes egészségben elhagyhatja ismét a kórházat.

A makói Kossuth Párt és az egységes ellenzéki front

(A Délmagyarország makói tudósítójától.) Közöltük, hogy a Független Kisgazda Párt makói nagygyűlésének az előkészítésével kapcsolatosan aktuálissá vált a makói ellenzéki front teljes kiépítése. Alkalmunk volt ebben az ügyben a Kossuth Párt több vezetőségi tagjával, közöttük dr. Könyves-Kolonics Józseffel is beszélgetést folytatni, aki kijelentette előttünk, hogy a hatalmas makói Kossuth Párt, amelynek ereje a legszélesebb néprétegek teljes bizalmában rejlik, egyáltalán nem vett és nem is vesz részt a Független Kisgazdák makói nagygyűlésének az előkészítésében.

— Mi egészen külön utakon járunk — mondotta Könyves-Kolonics József —, mások az utaink, mások az eszközeink és egészen mások a céljaink, mint a Független Kisgazdáké. Az egységes ellenzéki blokk megalakításának azonban ennek ellenére sem vagyunk ellene, sőt annak szükségességét belátjuk. Magától értetődő azonban, hogy csak olyan alakulásba mennénk bele, amelyben az összes ellenzéki pártok, tehát a szocialista párt is helyet kapna és amelyben teljesen biztosítva látnánk a mi pártunk számára azt a vezető pozíciót, amely pártunkat számarányánál, történeti múltjánál és célkitűzéseinél fogva is megilleti. Ha ilyen alakulásról van szó, úgy annak nemcsak hogy ellenzői vagyunk, hanem leglelkesebb támogatói.

Az egységes makói ellenzéki front kiépítésének az ügye tehát mégsem reménytelen, mert bár ezidőszent még teljesen kezdeti stádiumban van is a kérdés, de az első lépés mégis megtörtént, az első nyilatkozatok már elhangzottak s bármilyen nagy k legyenek is az ellentétek az egyes ellenzéki pártok között, azt mégis mindegyik belátja, hogy sokkal nagyobb kilátásuk lehet a sikeres küzdelemre, ha a közös célokért közös munkával veszik fel a harcot. Amíg egy a cél és közös az út, addig együtt lehet haladni, azután meggy kiki a maga külön útján.

Megölte a sósav a Stefánia öngyilkosát

(A Délmagyarország munkatársától.) A kórházban hétfőn reggel meghalt Pellei Albert 69 éves, Fűrészs-ucca 3. szám alatt lakó asztalossegéd. Pellei Albert vasárnap délelőtt öngyilkosságot követett el a Stefánia-sétányon. Egy üvegből nagymennyiségű sósavat ivott és eszméletlenül került el egy pad mellé. Itt találtak rá kevéssel később a járőrök, akik értesítésére a mentők a súlyos állapotban lévő embert bevitték a kórházba. Pellei Albert egy percre sem tért magához és hétfőn reggel meghalt. Az erős folyadék teljesen szétrombolta belső részeit.

Pellei Albert régóta állás nélkül volt. Emiatt határozta el, hogy öngyilkosságot követ el. Elhatározásához hozzájárult, hogy családjával összekülönbözött. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Szegedi diákok győzelme az országos tehetségversenyen

Budapest, október 23. Az országos kereskedelmi iskolai tehetségkutató versenyt hétfőn este hirdették ki. A német nyelvben második lett Vichá Ferenc (Szeged). Általános közgazdasági műveltségben tanulmányi ösztöndíjat nyert Verók János, a szegedi kereskedelmi iskola növendéke.

Darwin és Freud is indexre került Németországban

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Berlinből jelentik: Darwin és Freud műveinek terjesztését egész Németország területén betiltották azzal az indoklással, hogy azok szellemi világa homlokegyenest ellentétben áll a nemzeti szocialista forradalom világnézetével.

Uzsora és sikkasztás miatt 10 napi fogházra ítélték Nagy István volt törvényszéki bírót

Budapestről jelentik: Nagy István volt törvényszéki bíró, — aki mint ismeretes —, megvesztegetési ügyei miatt jogerősen 4 évi fegyházbüntetést töltött ki a váci fegyházban, hétfőn uzsora és sikkasztás vétségével vádoltan került a büntetőtörvényszék elé. A törvényszék Nagy Istvánt bűnösnek mondotta ki uzsora és sikkasztás vétségében és ezért 10 napi fogházra, továbbá 100 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Ingyen olvashatja a Délmagyarországot

mert visszakapja elköltött pénzének 5%-át, ha takarékossági szervezetének üzleteiben szerzi be szükségleteit.